

K39292-9

M. Parmas.

1939

#9.

HÄÄD UUT AASTAT!

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K39292-2

1

Mida sooviksin uelt aastalt.
Malle oli väike tütarlaps.
Ta oli kaheksa aastat vana ja
käis esimest aastat koolis.
Malle oli oodatud jõulukin-
gid juba kätte saanud, kuid
nüüd tuli uusi soovet nii pal-
ju, et Malle otsustas mõnda
uelt aastalt küsida. Vana-
aasta-öhtul läks Malle maga-
ma. Unes nägi ta, et uusaas-
ta tuli, ta tuli keskööl. Mal-
le läks talle vastu ja ütles:
„Kuule, uusaasta, kas võid
mu soovet täita?“ „Võin küll,“

vastas uusaasta, „Keda sa
siis soovid?“ Malle mõtles pi-
sut, siis ütles ta: „Looriksin en-
dale palju häid sõpru!“ „Keda
sa saad,“ ütles uusaasta. Mal-
le tänas. Siis sammus uusaasta
jälle edasi.

Kui Malle uuesti kooli läks,
leidis ta omad sõbrad kõik est
ja sai veel uusi juurde.

Keda soovin mina ka enda-
le uult aastalt!

V. hää.

2
Kui isa tuleb vabrikust töölt.
Leinakell lööb kuus. Väljas pi-
meneb. Tuul keerutab lund. Is-
tun taas sooja ahju lähedal.
Ema talitab köögis. Kuulen tas-
side ja taldrikute klõbinat. Äk-
ki hüüab vabrikurile. Tööli-
sed saavad õhtule. Varsti tu-
leb isa. Hoidun ahjule lã =
hemale. Kui meeldib on
soojas taas! Aga väljas?
Prrr! Värin käib läbi ke-
ha, kui aknast välja vaa-
tan. Kuulatan, kõik on
veel vait. Isa ei tule veel.

M. Parmas.

jõudke, jõudke, jõulukesed.
 jõulud on laste pühad.
 Enamikus on jõulu ajal
 maa valge lumevaiabaga
 kaetud; isegi vahest paka-³
 ne paugub väljas.¹ Toas on
 aga soe. [Väike Maimu, kes²
 ei käinud veel koolis ja sel-⁴
 lepäraast käis ka vähe õu-
 es, ootas väga pühi. Mai-
 mu vanem õde käis koolis
 ja valmistas^u pühadele^{vastu} ette,
 nagu koolilapsed seda tee-
 vad. Maimu nägi, kuidas
 õde tegi koolis karbikesi

värvilisest paberist ja keti-
kesi, mis olid õige kirjud.
Seda tähele pannes tegi
Maimugi asju, mida õelt
nägi. Joulupuu all oli Mai-
mule õe ostetud nukk ja
rüüded, mis õe õmmeldud.
Ka Maimu pani kuuse
alla, mis ta oli valmista-
nud. Nad mängisid püha-
de ajal asjadega, mis nei-
le kingiti. Kui läksid Mai-
mul pühad rõõmsasti möö-
da.

V. hää.

Rebane ja kurg.

Reinuvader, rikas isand,
pidas pika ilupo,
kutsus kure külaliseks,
pikanoka peavõõraks.

Reinuvader, rikas isand,
pani toidud taldrikule:
kurg ei saanud saia kätte,
nokk ei võinud rooga võtta.

Kurg läks koju karval meelel,
siblis tiibu sorus sulil.
Siis tegi uhke ilupo,
kutsus Reinu rooga võtma.

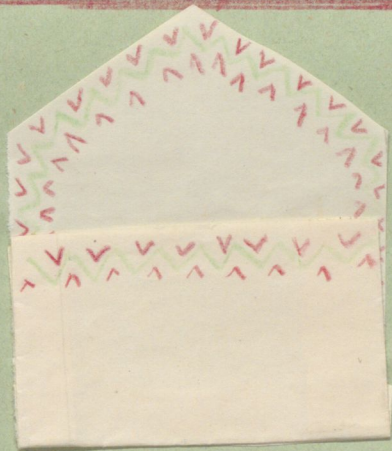
Kui mu isa ja ema olid haiged.
Möödunud aasta kevadel haigestus mu isa grippi. Varsti peale seda jäi haigeks ka ema. See oli just minu sünnipäeva ajal, nii ei saanud me külalisi kutsuda. Mind pandi teise tuppa magama sest isa ja ema olid magamistoas. Vahel käis ka arst. Ema ja isa said küll varsti terveks, kuid minu sünnipäev jäi pidamata.

Talvel.

Küll on kena kelguga hangest alla lasta ;
kaugel luhal säravad jää ja lumi vasta.
Lumehelbed hiilgavad, puudel ehted uued,
kadakatel karjamaal seljas lumekuued.
Tihane ja varblane aida ukse taga
otsivad ja ootavad, et saaks iva aga.
Langeb mõni ivake - üks kui teine varmas,
iga kehvem kestake näljasele armas...
Küll on kena kelguga hangest alla lasta ;
kaugel luhal säravad jää ja lumi vasta.

Vanasõna: "Joulukuu ütleb: „Olen küll külm, aga üks jalg lonkab.“ Kääriku ütleb: „Olen kõige külmem.“ Kün-
laku ütleb: „Oleksin veel külmem, aga üks silm jookseb vett.“

Müts, laev ja kammikott

B
TEST 2.
 2. õppeaasta.

Nimi : <u>Maris Parmas</u>	Aeg : min.
Kuupäev : <u>25. I</u> X <u>39.</u>	Hinne :

Täis-, kaas-, liithäälilik.

- + 1. Tee kaashäälikuga algavaile sõnule rist ette!

*Julge*koer *müüb* vahel oma *naha. Ära usu ilma, ilm
 ajab *puru* silma.

- + 2. Tee täishäälikuga algavaile sõnule rist ette!

Igaüks on *oma* õnne sepp. Kõik herved *ei* kee kor-
 raga pehmeks. Kala *ei* ela kuival.

- + 3. Tõmba lühikesele täishäälikule (ühekordsele) kriips alla!

Ader, haamer, kirves, hoovel, nuga, naskel, viil, vokk,
 luud, labidas.

- + 4. Tõmba pikale täishäälikule (kahekordsele) kriips alla!

Jaam, muuuseum, ülikool, puiestee.

- + 5. Tõmba ühekordsele kaashäälikule kriips alla!

Aed, ait, tõug, tõuk, oka, mätas.

- + 6. Tõmba kahekordsele kaashäälikule kriips alla!

Lammas, kinnas, ruttama, lükkan, õppimine.

- + 7. Tõmba kahele kõrvuolevale isesugusele täishäälikule (liithäälikule) kriips alla!

Aega ei või rahaga osta.

- (+) 8. Tõmba kahele, kolmele ja neljale kõrvuolevale isesugusele kaas-
häälikule (liithäälikule) kriips alla!

Hobune, koguma, kinkima, oks, haug, saabas, pähkel,
pähklike, armas, armsad, sulpsti!

- + 9. Kirjuta viis täishäälikut!

Täishäälikuid: a, e, i, o, u, õ.

- + 10. Kirjuta viis kaashäälikut!

Kaashäälikuid: b, d, g, h, j, k.

Uudishimulised kassid.

I

Väiksed uudishimulised
kassipojad kolmena
hüppasid kord laua pöiale
kellakette tabama

II

Müsu mängib, Tiisu, Kiisu
teravasti vahivad,
kella kallal krabistada
juba tahaksid küll nad.

III

Aga „kuku!“ kostab
kella kurgust vali hääl.
Kassid põgenevad, hüüavad:
„Tohoo hull, kes elab sääl!“

Kirjutan sõnu, kus esineb
"j" täht.

Jõulud, juba, ju, maja, jõud,
jutt, ja, jõuluvana, jalg, juut,
jahvatlus, juht, jahu, julge, juhms,
julgus, kaifu, jalgratas, juurvi-
li, jakk, kajakas, jook, joonlaud,
majakas, reisi ja, vedaja, järg-
mine, kuhja, väljas, juur, jälle,
järsku, kassipojad, jää, juuksed.

B
TEST 5.
 2. õppeaasta.

Nimi: Maris Parmas. Aeg: min.
 Kuupäev: 30. jaan. 1939. a. Hinne:

Pöörd sõna (tegu sõna).

- + 1. Eralda **b**, **d**, **te** ja **vad** pöörd sõnade lõpul püstkriipsuga!

Kukk kõristab. Kana kaagutab. Kas sa tuleb juba?
 Kas te tulete juba? Hobused puristavad. Kitsed kepsutavad.

- + 2. Eralda **s**id ja **vad** pöörd sõnade lõpul püstkriipsuga!

Kui kassid kiskuvad, siis hiired hüppasid. Kui kassid kisuvad, siis hiired hüppavad.

- + 3. Kirjuta **b**, **d**, **te** või **vad** pöörd sõnade lõppu!

sa õpi <u>d</u>	nad õpi <u>vad</u>	sa rutta <u>d</u>
te õpi <u>te</u>	ta õpi <u>b</u>	te hüppa <u>te</u>

- + 4. Kirjuta **s**id või **vad** pöörd sõnade lõppu!

Tüdrukud laula vad. Tüdrukud laul sid. ilusasti.

- + 5. Kirjuta antud lause olevikus!

Poisid joonistasid hoolega.

Poisid joonistavad hoolega.

- + 6. Kirjuta antud lause minevikus!

Lapsed armastavad vallatada.

Lapsed armastasid vallatada.

- + 7. Kirjuta lisaks kolm pöörd sõna!

Pöörd sõnu: naerma, tulema, nutma, viima.

- + 8. Kirjuta kaks lauset hobusest ja tõmba pöörd sõnule kriips alla!

Hobune on tark loom. Hobune sööb
kaeru.

- + 9. Kirjuta iga sõna kõrvale vastupidise tähendusega sõna!

nutma — naerma

vastama — küsima

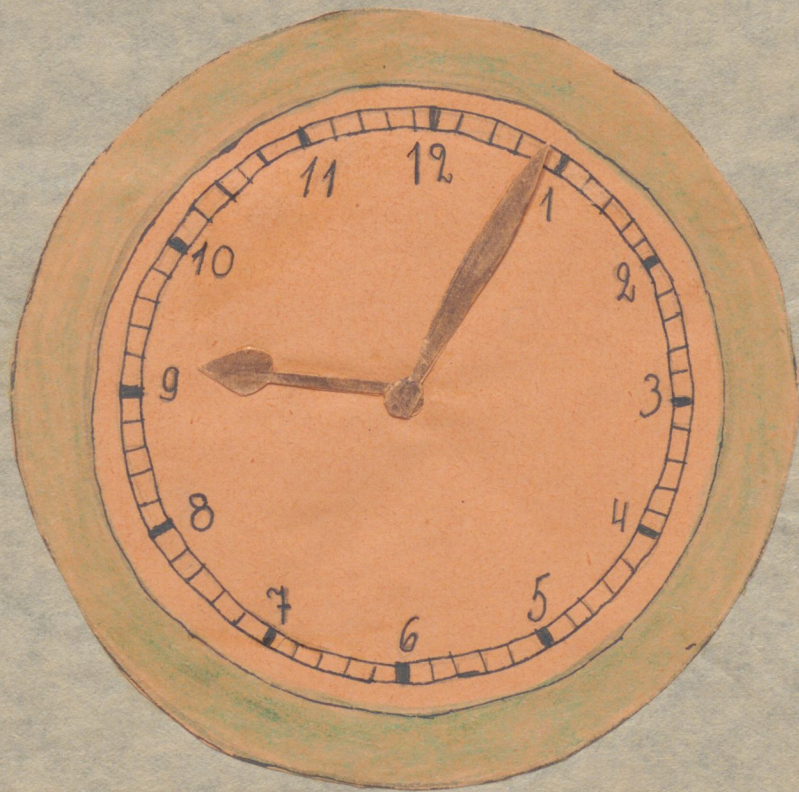
tulema — minema

võtma — andma

- + 10. Tõmba pöörd sõnule kriips alla!

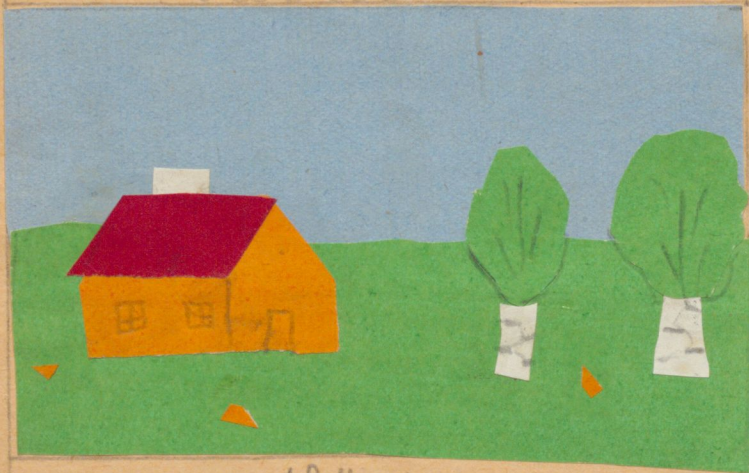
Pääsuke sidistab, vidistab ning sädistab.

SEINÄKELL.

Keli aastasega.

Kevad

Suvi

Sügis

Tali.

Vaba Töö.

Talvelõbud.

Lapsed palusid emalt luba minna mäele. Kad asusid kohe teele kui luba oli käes. Yuku, kel-
 lele jõuluvana oli kinkinud suu-
 sad hakkas suusatama. Olevile
 ja Annile meeldis hästi kelgu-
 tamine. Kad ei hakanud nutma-
 gi, kui kelk ümber lendas. Kodu-
 õue mindi pärast lumesõda pi-
 dama. Ema hüüdis lapsed õh-
 tul koju. Märjad sukad ja
 saapad pandi ahju juurde
 kuivama.

1939 JAANUAR 1939

Pühap. Esmasp. Teisip. Kesk. Neljap. Reede Laup.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

1939 VEEBRUAR 1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Neljap.	Reede	Laup.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

1939

MÄRTS

1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Keljav.	Reede	Laup.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1939

APRILL

1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Keljav.	Reede	Lauap.
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24	25	26	27	28	29

1939

MAI

1939

Pühapä.	Esmasp.	Taasisp.	Kesk.	Keljalp.	Reede	Laup.
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1939

JUN I

1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Keljar.	Reede	Laup.
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

1939

JULI

1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Keljan.	Reede	Laupe.
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25	26	27	28	29

1939

AUGUST

1939

Pühap.

Esmasp.

Teisip.

Kesk.

Neljap.

Reede

Laup.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1939 SEPTEMBER 1939

Pickap. Estmosp. Teisip. Kesken. Veljar. Reede. Loeup.

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

1939 ZEBLEWBEB 1939

1939 OKTOOBER 1939

Pühap.	Esmap.	Teisip.	Kesk.	Keljar.	Reede.	Laup.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

1939 NOVEMBER 1939

Pühapä.	Esmasp.	Teisip.	Keskn.	Neljap.	Reede	Laup.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

1939 DECEMBER 1939

Pühap.	Esmasp.	Teisip.	Kesktr.	Keljar.	Reede	Laupe.
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

[illegible]

Aasta vahetusel.

I

Esmaspäev täna ja teisipäev homme,
kolmapäev, neljapäev järgnevad:
tulvad, lähivad, kaovad kui lumme
aegade linikust hargnevad.

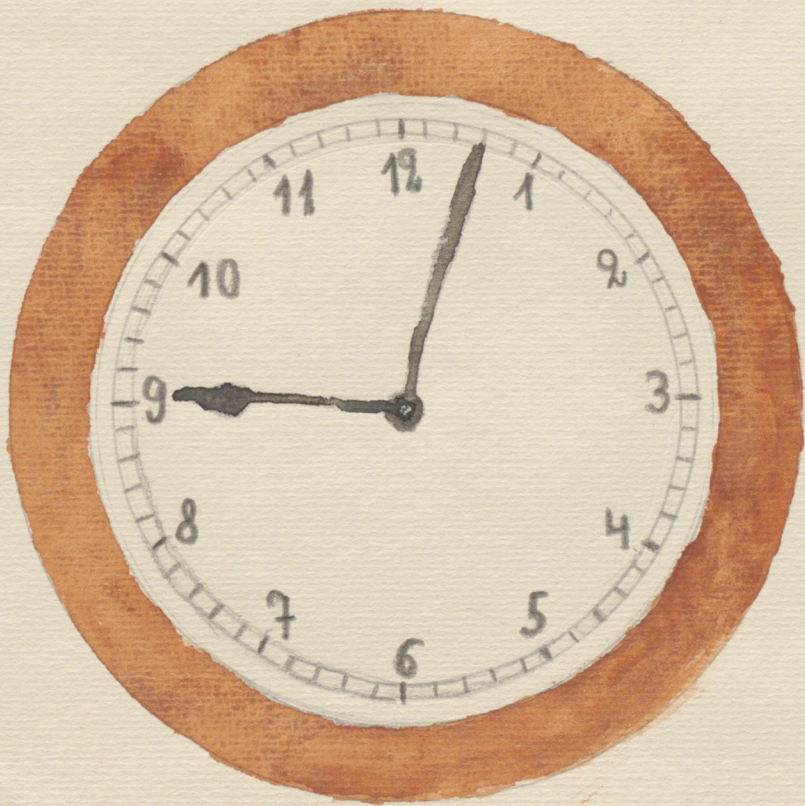
II

Päevad ja nädalad kuud ja ka aastad
tulvad, lähivad, kaovad -
nõnda, Aeg, ääretut metsa sa laastad,
kirve all minutid vaovad.

Aasta.

Aasta algab 1. jaanuaril. Aastas on 365 või 366 päeva, 52 nädalat ja 12 kuud. Igas kuus on 30 või 31 päeva. Veebruaris on 28 päeva, ja iga nelja aasta järel 29 päeva.

SEINAKELL.

Talvel.

Küll on kena kelguga hangest alla lasta;
 kaugel luhal säravad jää ja lumi vasta.
 Lumehelbed hiilgavad, puudel ehted uued,
 kadakatel karjamaal seljas lumekuued.
 Tihane ja varblane aida ukse taga
 otsivad ja ootavad, et saaks iva aga.
 Langeb mõni ivake - üks kui teine varmas,
 iga kehvem kestake näljasele armas...
 Küll on kena kelguga hangest alla lasta;
 kaugel luhal säravad jää ja lumi vasta.

Keli aastaaega.

Kevad.

Lüvi.

Lügis.

Tali.

Etteütlus. Talvapäev.

Ilm on täna pehme. Lumi on sula. Poisid peavad lumesõda. Nad pilluvad lumekuulidega üksteist. Nüüd sattus Arnole näkku. Kõik naeravad. Arno iseги naerab. Mängus ei maksa vihastuda!

Nüüd lõpetatakse. Otsitakse kelgu. Liulaskmine on lõbusam. Meiegi tuleme kaasa. Tulge aga! Kõik ruttavad mäele. Hei, kuidas len-
davad kelgud! Rõõmsaid hüüa-
tusi kuulduv vahetpidamata.

Aeg läheb nabadasti. Talvapäev on lühike. Värsti hakkab hämar-

deema. Väikesed poisid ongi
juba väsinud. Kõige parem on
minna koju. Lääs oodataksegi
neid juba.

5.

1939.

HÄÄD
UUT
AASTAT!

Jutt poisist kes läks vastu
uuele aastale.

Ta asemel seisis lahke ja naerata-
tar noormees. Ta peakattel hiilgas
ja sädeles kaksteist kuldtahte. Pi-
huus pidas ta haljast oksa. Väike
poiss ajas silmad pärani ja küsis
arglikult:

„Lina vist oledki uus aasta?“

„Jah,“ vastas küsitav, „mina
olen see, keda sa nii näha soo-
visid. Praegu võtsin üle valit-
suse oma elukäialt, ning tahan
head teha kõigile, kes seda on
teeninud. Tullegi, väike poiss, ta-
han valmistada hulga kauneid

päevi ja täita mõnedki su salajasist
soovest. Kuid nüüd pean edasi rut-
tama, et istutada uut lootust ja
julgest inimeste südamesse. Aga
suurem kingitus ootab su vanemaid:
annan neile tagasi sinu."

Siis kadus uus aasta ja poiss ui-
nus jälle õnneliku naeratusega.

Jutt poisist, kes läks vastu
uuele aastale.

Vana tornikell metsa taga **hak-**
kas lõõma pikkamisi ja kumisedes.
Ja pois **nägi** enda ees hallide juus-
te ja pika habemega vanakest. Va-
namees **toetus** jämeda kepi najale;
peas **oli** tal kübar, mida **eksis** kaks-
teistkümmend kuldset tähte. Kuid
need **olid** **tuhmunud** ega **hiila-**
nud enam. Poiss **vaatas** vöörale
otsa, väike suu imestusest avali.

"Olen vana aasta," seletas vanake,
"ja olen teel koju oma vägerva isa
Aja juurde. Olen täitnud (1) palju

lootusi, valmistanud rõõmu, aga ka
kurvastust. Müüd on minu aeg
möödas. Vasti ilmub uus aasta ja
jätkab mu tööd. Ehk suudab ta
rohkem korda saata kui mina.
Puhka edasi, väike mees, ja mä-
leta hea meelega vana aastatki;
sest temagi kord oli uus ja ooda-
tud."

Kuuldus kella kaheteistküüm-
nes löök. Vanake kadus.

